

KARTA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW			59/1787
1. OBIEKT Grób nieznanego ołnierza		5. MIEJSCOWO Pogorzel	
2. OBECNA FUNKCJA grób ołnierski	3. MATERIAŁ nie dotyczy	4. DATOWANIE I. 40. XX w	6. GMINA Siennica
21. FOTOGRAFIA		7. POWIAT mi ski	
		8. WOJEWÓDZTWO mazowieckie	
		9. KOD POCZTOWY 05-332	
		10. ADRES	
		11. LOKALIZACJA	
		12. LOKALIZACJA ARCHEOLOGICZNA Nr obszaru AZP Nr stanowiska na obszarze AZP Nr stanowiska w miejscow ci	
		13. NUMER EWIDENCYJNY DZIAŁKI 507, 508	
		14. WŁASNO komunalna	
		15. RODZAJ U YTKOWANIA inne	
		16. INFORMACJA O OCHRONIE Nr i data wpisu do rejestru zabytków	
		Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego	
Inne			
18. RODZAJE ZAGRO E brak zagro e			
17. STAN ZACHOWANIA dobry	19. WPISUJ CY DANE Konrad Michalik	20. DATA WYKONANIA EWIDENCJI 2008-11-17	

22. UWAGI

W Pogorzeli w zagajniku leżącym znajduje się symboliczny grób zwany "Grobem nieznanego żołnierza" i pochodzi z czasów II Wojny światowej. Historia grobu opisywana jest co najmniej przez dwie wersje.

Pierwsza z nich mówi, że w zagajniku, w którym znajduje się grób Niemcy rozstrzelali schwytanego i doprowadzonego w to miejsce żołnierza radzieckiego. Zwłoki zostały pogrzebane w prowizorycznym grobie w miejscu egzekucji. Miało to miejsce podczas tzw. "Bitwy pancernej pod Pogorzela". Po wyparciu Niemców Rosjanie dokonali ekshumacji zwłok i wywieźli je w inne miejsce.

Druga wersja natomiast nawiązuje bezpośrednio do wydarzeń z lata 1944 r. Według niej w grobie został pogrzebany sowiecki czołgista, który zginął tu podczas wymienionej wyżej "Bitwy pancernej pod Pogorzela". Po wojnie białym w niedługim czasie po bitwie ciało żołnierza zostało przewiezione przez wojsko radzieckie w inne - niestety nieznane miejsce. Za tą wersję przemawiają szczątki czołgu, które do dnia dzisiejszego można znaleźć w pobliżu grobu.

Wspomniana bitwa pod Pogorzela rozegrała się w dniach 28-29 lipca 1944 r. Starły się tu jednostki: 1 Dęzji Spadochronowo - Pancernej "Hermann Goring" przydzielonymi do 73 Dęzji Piechoty i wspartymi oddziałami dział szturmowych, a pancernymi jednostkami sowieckimi - 8 Gwardyjskiego Korpusu Pancernego 2 Armii Pancernej nacierającej od strony Dębina przez Stoczek Łukowski, Łatowicz i Parysów w ramach Operacji Lubelsko - Brzeskiej. Pod Pogorzela Niemcy zniszczyli 23 czołgi sowieckie T34.

W czasie II wojny światowej było tysiące podobnych do tej w Pogorzeli mogił poległych żołnierzy. Po zakończeniu wojny nastąpiło ich lokalizowanie oraz przewożenie zwłok do przeważnie zbiorowych grobów na cmentarzach. Miejsca pochówku po ekshumacji były zacierane. Grób Pogorzelski nie został zniszczony i stał się symbolem najstarszej w dziejach ludzkości wojny. Z opowieści mieszkańców wiadomo, że Pogorzelskie lasy kryją jeszcze mogiły żołnierzy niemieckich, które z oczywistych względów nie były pielęgnowane co doprowadziło do ich zatarcia.

Pomimo tego i grób nieznanego żołnierza w Pogorzeli został pusty - okoliczni mieszkańcy zaopiekowali się nim - tworząc symboliczną mogiłę. Od zakończenia wojny grób jest pod stałą opieką Publicznej Szkoły Podstawowej w Nowej Pogorzeli.

Pod koniec lat 90 - tych ubiegłego wieku dzięki staraniom społecznościi pogorzelskiej, a zwłaszcza Publicznej Szkoły Podstawowej w Nowej Pogorzeli ze środków Urzędu Gminy w Siennicy wykonane zostało wokół grobu metalowe ogrodzenie z krzyżem. Dzięki temu miejsce to nabrało jeszcze większego znaczenia - staje się na następne lata trwałym miejscem pamięci, symbolem upamiętniającym dramaturgię II wojny światowej.